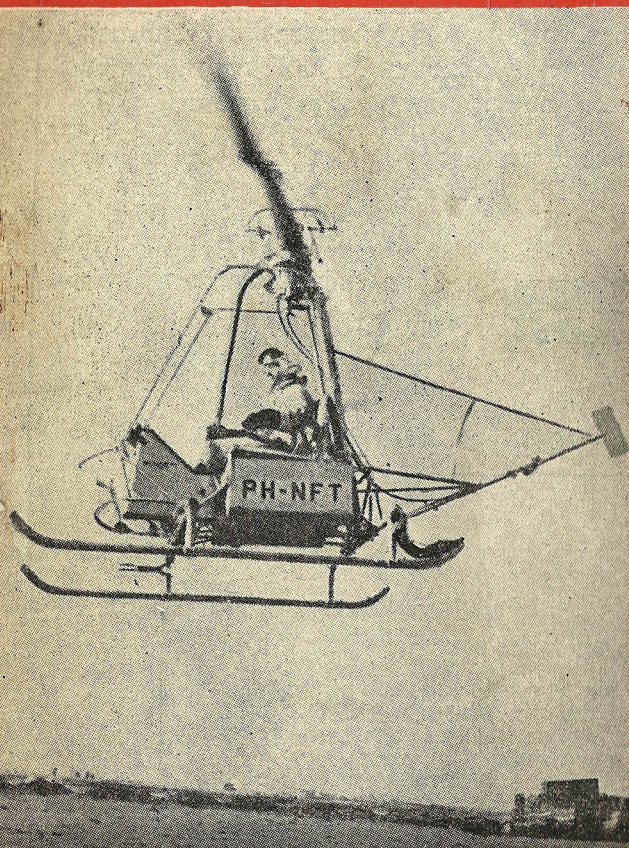

צקלון

צבא הגנה לישראל
הוצאת «מערכות»

צקלון

לקט תרגומים

תוכן הענינים

מנקים בלחימת לילה	הקפיטן ר. ל. סמית 3
לתקנת "הקו הדק והארוך"	הקולילויט ס. ה. האיס 11
המגמות הנוכחיות בחינוך-גופני צבאי	הקפיטן ר. מולה 23
מדף הספרים	31

צבא הגנה לישראל
הוצאת "מערכות"

..אגד" (א.ש.ד.)

שרות התחבורה הגדול בארץ

מחבר 990 נקודות ישוב, כפרים, מעברות וערים. במשך השנה שעברה עברו מכוונותיו 60 מיליון ק"מ בהסיעתן 130 מיליון נוסעים

המכוניות החדישות שהוכנסו לשרות שיפרו במידה רבה את התחבורה בארץ. עם חברי האגודה נמנים נהגים מנוסים בעלי ותק והיילים משובחרי מלחמת העצמאות. "אגד" מהווה מקור קיום לאלפי משפחות.

שרות חבילות מעולה עומד לשרות הציבור להעברה לכל חלקי הארץ מבית השולח לבית המקבל.

שרות מיוחד מנמל חיפה ולנמל

מחלקה לנסיעות מיוחדות וטיולים
סעו ב..אגד" (א.ש.ד.) ישוין
במהירות ובנוחיות בכל שעה הנוחה לכם

כל הדרכים מובילות ל "אגד" • "אגד" מוביל בכל הדרכים

תמונת השער

הדיקופטר הולנדי מגה-סידוני חדש

זהו תצלום טיסת-מבחן של ה"קוליברי" אשר כבר הוחל ביצורו התעשייתי. הוא טופח ע"י המכון לפיתוח ובניה של הליקופטרים ניסיוניים" ההולנדי בקצות הרוטורים של ה"קוליברי" מותקנים סילוני-מגה, שהם המפעילים את כליהטיס. את המהירות המכסימלית של ההליקופטר מעריכים ב-110 ק"מ לשעה. טיפוחו של טיפוס עצמי של הדיקופטר על ידי מדינה כהולנד, משקה את המגמות החזקות להרחבת השימוש בו בקויהסעה אורחיים (למשל - ע"י חברת התעופה הבלגית). ובהפעלה צבאית רבת-פנים (למשל - ע"י כוחות הצרפתים באלג'יריה).

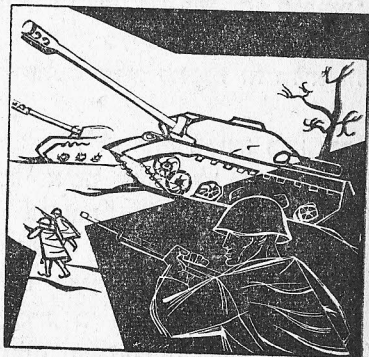
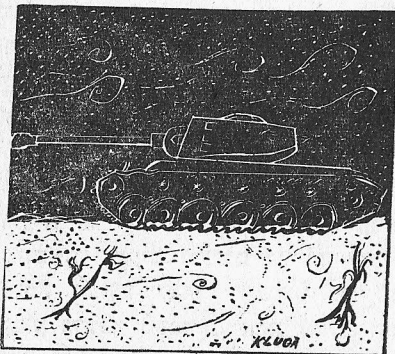
**לדגלים בלילה דרך -
אך גם לשריון נתיב**

טנקים בלחמת לילה

הקפיטן רוברט ל. סמית

ניקולאס קורוטנאף, במאמרו ב"גורגל חיל-הפרשים" ב-1943, כתב: "התקופה בה פעלו טנקים רק בין עלות השחר לשקיעת החמה — חלפה לבלי שוב". הגנרל ג'ורג' ס. פאטון המנחה הרחיק לכת עוד יותר. הוא כתב: "צריך ללמד את החיילים לנוע וללחום בלילה. הדבר הופך יותר ויותר להכרחי, ואין פירושו, שצריך ללמדם לבצע מסע התקרבות בלילה. פירושו — ללמדם לערוך מבצעי-קרב בלילה".

חסידיו אלה של השריון לא נתכונו לומר כי על צבאנו לאמץ לו תפיסה חדשה בלוחמה. מפקדים שונים השתמשו בהתקפות-לילה מזה מאות בשנים.

1 כתב עת של חיל-השריון האמריקני, הנושא מטעמי שמירת מסורת, את שם חיל-הפרשים.

מחברים ומקורות

(הערות והארות לקורא)

טנקים בקרב-לילה

מאת הקפיטן רוברט ל. סמית

הנושא "בעיית לחימת הלילה" הפך כמעט ל"פומון חוזר" של חוברות "צקלון"; ומה תימא? הן "צקלון" משקף את המתרחש בכתבי-העת הצבאיים של ארצות-החוץ, ובדין הוא שנושא זה, המעסיק עתה את מיטב העטים הצבאיים בעולם, יהדהד חוזר והדהד גם בדפינו.

במיוחד ניטש עתה הויכוח על הבהרת תפקידו של השריון בשעות החשיכה. המאמר "מבצעי-שריון בלילה", מאת הקולונל ורנון ג. גילברט ("צקלון" מס' 37), הטוען להפעלת השריון בשילוב עם התקפות-רגלים ליליות, מוצא לו "אח" במאמר המוגש בזה, המאשים את חוברות ההדרכה של צבא ארה"ב במתן הנחיות מוטעות ומטעות בענין שיתוף-הפעולה רגלים-שריון בשעות חשיכה. דגש חזק שם הוא בעובדה, כי חוברות-ההדרכה של צבא (ולא של הצבא האמריקני בלבד — המערב) רב חלקן בעיצוב תפיסות והגבות של המפקדים המתחנכים לפיהן. המחבר קורא לעשות "בדק" בחוברות-ההדרכה הללו, למען תקלענה למציאות-שדה-הקרב החדשה.

המאמר לקוח מתוך כתבי-העת הצבאי האמריקני "רבעון ביה"ס לרגלים"

("Infantry School Quarterly")

דתקנת "הקו הדק והארזך"

אורח-התחפרות מציאותי לכיתות ומחלקות

מאת הקולונל-לויטננט ס. ה. האיס

יושבים הרובאים פלוגי-אלמוני ובן-זוגו בשוחת-האש המבודדת-כמעט שחפרו לעצמם, יש שאין הם רואים בקרבם את שאר חבריהם לכיתה ואת מפקדם; הפגזות האויב באה ו"מורידה" את ראשם, ועתה רואים הם עוד פחות. והנה מסתערים עליהם הרגלים של האויב; הרעש מתגבר ומחריש אוזניים; אין הם שומעים את פקודות מפקדם, את קריאות חבריהם; הבדידות עושה שמות ברוחם; ספקות מנקרים בלבם; דאגות ופחדים צובאים עליהם. היפלא שהם מתבלבלים, לעיתים אין הם יורים — ולעיתים הם בורחים?

אפשר למנוע זאת על ידי השגת שליטה טובה יותר למפקד, טוען מחברו של מאמר זה, ופורש לפנינו הצעה מעניינת.

המאמר לקוח מתוך כתבי-העת הצבאי האמריקני "רבעון ביה"ס לרגלים"

("Infantry School Quarterly")

המוגמות הנוכחיות בחינוך-גופני (ב')

מאת הקפיטן ר. מולה

חלקו השני של המאמר על המגמות הנוכחיות באספורט-הצבאי מכיל, בין השאר, דיון בבעיות אשר צצו ועלו לאחרונה גם בצבאנו, במיוחד בקשר ל"צעה" — כגון פיקוח רפואי על ההתאמנות הגופנית, וכן ענין ניצולם של "כוכבי-האספורט".

חלקו הראשון של המאמר הופיע ב"צקלון" מס' 38 ובמדור "מחברים ומקורות" שב"צקלון" הנ"ל ימצא הקורא המתענין פרטים מחכימים נוספים על רקעו.

המאמר לקוח מתוך כתבי-העת הצבאי הבלגי "הצבא — האומה"

("L'Armee la Nation")

הבריטים הצליחו במבצע מסוג זה בקויבק, ב-1759, כאשר הגנרל וולף הוליד את אנשיו מעלה אל "רמות אברהם" במשך שעות החשיכה, והביס צבאו של הגנרל הצרפתי מונטקאלם. הצבא האמריקני מכיר — מזה זמן רב — בערכה של התקפת-הלילה. תכליתיותה הוכחה פעמים רבות במשך מלחמת-העולם השנייה. הקנדים, במאמץ להבקיע את ביצורי ההגנה הגרמניים החזקים דרומית לקאנאן, באוגוסט 1944, ערכו התקפת-לילה, בהיקף של דיביזיה, בהשתמשם בטנקים וברגלים. מתקפתם זו זכתה להצלחה רבה ונודעת לה חשיבות ראשונה במעלה בסגירת "כיס" פאלאז. במערכת ברלין, ביצעו הרוסים תמרון אשר בו התקדמו אחרי עשרים דקות של הכנה ארטילרית נמרצת, טנקים ורגלים סובאטיים, בחזית רחבה, על פני קרקע שהוארה על ידי זרקורים רבי-עצמה. לשעת השחר, כבר התקדמו יחידות-המשנה המוליכות משנים ועד שלושה קילומטרים. על-אף דוגמאות אלו להפעלה מוצלחת של שריון במשך שעות החשיכה, הרי התקפת היום "העמידה בצל" את תמרון-הלילה, ועד-כדי-כך, שעד מלחמת קוריאה הוסיף תמרון-הלילה להיות זה ומורז לגבי הצבא האמריקני.

מבצעי-לילה שבוצעו בקוריאה, והסיכוי כי בכל מלחמה בעתיד ישונו הללו במספרם למבצעי יום או אף יעברו על פניהם, מראים את הצורך בהדגשת סוג זה של אימון.

המצב הבינלאומי הנוכחי צופן בחובו את האפשרות, כי ארצות-הברית תעמוד מול יריב שעצמתו הצבאית תהא כה אדירה, עד כי צבאה יאלץ ללא ספק, לפעול בהיקף נרחב במחפה החשיכה, האיום מצד עדיפותו האווירית של היריב, והפעלתם האפשרית של כלי-זינוק אטומיים, עלולים יהיו לעשות את השימוש בטקטיקה כזאת להכרחי. נוסף לכך, עלינו להביא בחשבון את כשירותו בלחימת-קרקע, ואת כלי-הנשק המצויינים של יריבנו-בכוח. הלה בקי ומאומן היטב בלחימת-לילה ויודע את יתרונותיה, וניתן לצפות, כי ישתמש בסוג התקפה זה כל-אימת שתהא לו הזדמנות לכך.

אף כי הדגש המושם באימון לילה ועל מבצעי-לילה חוזק במידה רבה, הרי ההלכה וספרי-ההדרכה, אשר עליהם מבוסס אימון כזה, לא תמיד הגם ברורים או שלמים. דבר זה נכון במיוחד לגבי אותה צורה של התקפה בה משתמשים טנקים ורגלים בלילה. יתכן כי הסיבות להעדרה של הלכה ברורה ושלמה יובהרו לאחר שנשקול את המכשולים העומדים בפני הצבא בבואו לקבוע בהלכה מסמרות. אחת מאלה היא העובדה, כי השריון הוא ענף-לחימה חדש, יחסית, וכי במרוצת הצטרפותו אל הרגלים והארטילריה כחבר של ממש בצוות-הלחימה, חלו שינויים רבים בעקרונות הטקטיים הבסיסיים שלו. מן ההכרח לזכור, כי בטנק לא השתמשו בהיקף רחב עד מלחמת-העולם השנייה, וכי רבים מעקרונות השימוש בו התפתחו הדרגתית במרוצת המלחמה הנ"ל.

מכיון שבמשך מלחמת-העולם השנייה השתמשו בטנקים, בלחימת לילה, רק לעתים רחוקות-יחסית — הרי לרבים מהמומחים הנודעים ביותר שלנו בענין השימוש בכלי-שריון יש דעות נבדלות בדבר הערך היחסי של השימוש בטנקים. הגנרל-מיוז ארנסט נ. הארמון (בדימוס), מפקדה של הדיביזיה המשוריינת ה-2 במלחמת-העולם השנייה, הוא אחד המטיפים לשימוש בטנקים בלחימת-לילה. במכתב משנת 1951 הוא אומר: "השתמשנו בהתקפת-לילה שלוש פעמים בשלב השני של "מערכת הבליטה", ובכל פעם בניסיונות דומות".

הגנרל מיוז הארמון מתאר אותן התקפות-לילה:

"השלג היה עמוק, דבר שהאט את קצב התקדמות הטנקים שלנו עד לכדי 5 — 7 ק"מ לשעה. התקפנו ערים בנויות בתי-אבן, בהם הציב האויב את הטנקים שלו כשקני התותחים בולטים מן החלונות. הערים נמצאו בשטח גבוה מעט מהאזור שסביבו ועלי-כן התקפתנו צריכה היתה לנוע במעלה, והאויב היה קוטל את הטנקים שלנו אחד-אחד שכן בכל אשר פנינו השתרעו שדות פתוחים עד 2000 — 1200 מטרים. והנה, הודות לזה שנערכנו לילה קודם-לכן וחישבנו בדיקנות את זווית הכיוון, יכולנו, במשך חודש ינואר, לתקוף בחשכת הלילה בסופת שלג משתוללת ובחשיכה גמורה. הצלחנו בדרך זו להגיע בחשכת הלילה עד אל העיר, ואל בין הבנינים שהיו מכסים בכלי נשקם את הגזרות מזכות-האש. כבשנו את הערים דאבונטרי, דוסאמפ וסאמרשל באמצעות אורח זה של התקפת לילה. אבידותינו היו כמעט אפסיות. שעה שהאיר היום כבר היו הערים כבושות בידינו.

אחת זמן היה על הדיביזיה לנקוט באמצעים כדי להמנע מאבידות, משום שעצמתן של יחידות הרגלים זולדה כתוצאה מפגיעות הקור ומאבידות אחרות. במבצעים אלה, היה ביכולתה של הדיביזיה המשוריינת ה-2 להמנע מאבידות כבדות הודות לכך שניצלה את ההעלמה שסופקה על ידי החשיכה ומזג האוויר".

ואולם, מפקדים רבים אינם מסכימים עם הגנרל הארמון. דעותיהם שונות זו מזו, אולם עיקר הסתייגויותיהם מבוססות, כמדומה, על חוסר-אמון כללי באשר למידת המעשיות שבהפעלת טנקים בלחימת-לילה. דעה זו משותפת היא למפקדי שריון ורגלים כאחד. אף הרוסים סברו כך — לפני מלחמת-העולם השנייה. "ג'ורג'ל חילי-הפרשים" מצטט את דבריו של מפקד-טנק רוסי: "לטנק בלחימת-לילה אין סיכוי רב יותר מאשר לעיור בתגרת רחוב". ניתן להבין את חילוקי הדעות בענין זה, משום שבאורח תקין אין הטנק מותאם לפעולה בלילה, כיון שהוא מאבד ממהירותו, מניידותו, מעצמת אשו ומגורם ההפתעה. צמצום זה בתכליתיותו של הטנק עומד בסתירה ישרה לעקרונות הבסיסיים של הפעלתו, והיא-היא הסיבה הראשונה לחוסר האמון כלפי השימוש ההתקפי בו, בלילה. כמו כן, חייל שאינו מאומן כראוי בלחימת לילה ירא, מטבע הדברים, מפני הבלתי-ידוע, וכך פוחת בטחונו בתמרון-לילה, מכל סוג שהוא. את החשיכה רואה הוא כאויב, ולא כידיד מחריש ורב ערך.

לחוסר בטחון זה בקרב הקצינים, ולניגודים בדעותיהם של מומחים נודעה

השפעה של ממש על פרסומי-האימון ועל ההלכה שבכתב שלנו. הפרסומים הקיימים אינם ברורים אף אינם שלמים, ובמקרים רבים סותרים הם זה את זה. "תקנון-השדה-של-הצבא" מס' 17-32, שנתפרסם במרס 1950, עוסק בהפעלה הטקטית של מחלקות ופולגות הטנקים של יחידה משורינת. תחת הכותרת "מבצעים מיוחדים" מופיע הקטע הבא: "אף כי קשה יחסית לשלוט בלילה ביחידות טנקים, אפשר להפעילן במבצעי-לילה מתוכננים-כיאות ולערער בכך את רוח האויב. החשיכה מגבירה את ההשפעה הפסיכולוגית של פעולת-ההלם שלהם". תקנון זה קובע ברורות: "...טנקים פועלים בדרך כלל תוך שיתוף פעולה הדוק עם חילות אחרים" וכי "...הצלחה במערכה מובטחת רק כאשר כל החילות והשירותים פועלים בצותא".

מאידך-גיסא, תקנון-השדה האמריקני לרגימנט הרגלים (FM-740) קובע בתיקון מס' 2 (מרס 1952): "לטנקים מגרעות גדולות במשך שעות החשיכה. כרגיל אין מפעילים אותם במרוצת התקפות-לילה שאינן מוארות מלאכותית, מלבד למתן-אש שהוסדר מראש ולתזווה קדימה, כדי לסייע להגנת היעד אחרי שנכבש. בהתקפות-לילה שקיימת בהן תאורה, בתנאים המתקרבים לאלה של אור-יום, אפשר להשתמש בהרחבה בטנקים, כבהתקפות-יום".

"תקנון-השדה" מס' 7-20, בפרטו את הפעלת גדודי-הרגלים בקרב, נותן למפקד-הגדוד ולמטהו אותן הנחיות ומטביע בהם אותו הרושם, כאשר למידת המעשיות של השימוש בטנקים בלילה.

מפקד פלוגת הרגלים משתמש ב"תקנון-השדה" מס' 7-10, "הפלוגה הרובאית ברגימנט הרגלים", כ"תנ"ך" שלו בשביל כל שלבי המבצעים הטקטיים של יחידתו. מאחר שבפלוגה הרובאית כלולה היהידה הבסיסית אשר תופעל כרגיל יחד עם טנקים בלילה, ניתן היה לצפות, כי תקנון-השדה שלה יקדיש דיון ארוך לעיקרים הבסיסיים של התקפת לילה יחד עם טנקים. אולם תקנון-השדה זה אינו כולל דבר באשר לאפשרות של הפעלת צוות טנקים-רגלים בלחימת לילה. גדולה מזו, "תקנון-השדה" 7-10 הנ"ל דן בהתקפת הלילה מנקודת מבט שלפיה "הטנקים המסופחים יומצאו זמן קצר אחרי כיבוש היעד", משפט זה מוציא מכלל אפשרות את השיקול של שימוש בטנקים בהתקפת לילה.

ואולם פלוגת הטנקים, אף שהיא אורגנית לרגימנט-הרגלים, והיא מקור אידיאלי לטנקים בשביל סוג זה של מבצע — מתבססת כעל מדריך להפעלה-טקטית על "תקנון-השדה" FM 7-35, "פלוגת הטנקים ברגימנט-הרגלים", בספר-הדרכה זה "נידונים" מבצעי-הלילה בהרחבה ובפרוט ובהתאם לתפיסת השריון כפי שהיא מותווה ב"תקנון-השדה" FM 17-32.

לסתירה זו בהלכה-שבכתב בין "תקנוני-השדה" של הרגלים והשריון היתה

השפעה חמורה על אימונו של יחידות טקטיות. העדרה של הלכה ברורה ושלמה, ובנוסף לה חילוקי הדעות בין מפקדים-בכירים, גרמו שינתן אימון מועט בלבד או שלא ינתן כל אימון, לצוותות טנקים רגלים בלחימת-לילה.

במגרעת זו שבאימונו דן הקולונל פרנק ט. מילדראן, לשעבר איש המחלקה-הטקטית של בית-הספר לחי"ר. בהערותיו על הלקחים שנלמדו במלחמת קוריאה ציין, כי "רוב האבידות המוקדמות, שבטרם קרב, מתרחשות בלילה. כוחות הסינים גילו בנקל כי האמריקנים אינם מחבבים מבצעי לילה". הקולונל מילדראן מצביע על חוסר באימון-לילה ועל השפעתו על מפקדים, ומעיר: "לפני 1950 היו גייסותינו מאומנים במבצעי לילה באורח בלתי-נאות. כתוצאה מכך, נטו גייסותינו למאן ללחום בלילה, והמפקדים וקציני-המטה שלנו לא תכננו התקפת לילה אלא לעתים נדירות". לאור צרכי העתיד, עלול מצב זה להיות הרת-שואה. אי-הצלחה לפתור את קשייהם של מבצעי הלילה בשעת אימון, יצריך עריכת ניסויים על-ידי יחידות בשעת קרב. דבר העלול לגרום להרבה אבידות. ניסויים אלה בטנקים ורגלים לא יהיו דרושים אם תקבע דוקטרינה ברורה להפעלת צוותות טנקים-רגלים במבצעי לילה.

בהזדמנויות רבות במשך מלחמת-העולם השניה, בהתקפות-לילה הופעל שריון בהצלחה — ולא רק ע"י הצבא האמריקני. בשלב מוקדם במהלך מלחמתם בגרמניה ערכו הסובאטים ניסויים עם טנקים בהתקפת-לילה. התוצאות היו משביעות-רצון ביותר, והשימוש בטנק בלילה הודגש בתכנונם לעתיד. מצב קרב אחר הצריך אפילו העברת טנקים בדוברות על פני נהר בלילה, כדי להתקרב אל עמדות האויב לפני ההתקפה. הגרמנים הופתעו על-ידי התקפת לילה זו בטנקים, ובחששם מפני כיתור מלא, נתפסו לבלבול וארגונם נתערער. הרוסים אף ריכזו טנקים ורגלים על קו הנהר אודר כדי לבצע התקפת לילה בקנה-מידה גדול. כדי להבטיח הצלחה הפעילו הרוסים 4000 טנקים ו-22,000 כלי-ארטילריה כסיוע לרגלים. ריכוזי וזקורים הופעלו כדי להאיר את שדה המערכה, והושגה הפתעה כלי-כוללת, כי הגרמנים ציפו להתקפה עם שחר. בשלבים מאוחרים יותר במלחמה, בחרו אף הגרמנים להתקיף בלילה עם שריון, במאמץ לחזור ולזכות ביוזמה, כאשר נתקלו בעדיפות האוירית והארטילרית של בעלות-הברית. מפקד הדיביזיה 104 של צבא ארה"ב, בהבינו את אפשרויותיה של התקפת-לילה ע"י צירופי טנקים-רגלים, ערך במשך מסעי המלחמה באירופה למעלה ממאה התקפות-לילה מוצלחות.

הצלחה כזאת אין להשיגה ללא אימון מקיף. את הצלחתה של דיביזיית-הרגלים ה-104 אפשר ליחס במישרין לדגש שהושם באימון-לילה. מדצמבר 1943 ועד אבגוסט 1944, תבע הגנרל-מיור טרי אלן, מפקד הדיביזיה, כי יותר מ-25% מכל שעות-האימון יוקדשו למבצעי-לילה. האנשים הוכשרו גופנית לביצוע התקפות

לילה, ומפקדי היחידות היו בוטחים בהחלט ביכולת אנשיהם לבצע התקפות כאלה. CONARC² מכיר בצורך שבאימון כזה, בתבועו כי יחידות-קרב תנהלנה בלילה % 33 מכלל האימון הטקטי. ודאי זהו צעד בכיוון הנכון, אולם המיור סטיפן א. קאוונה סובר במאמרו ב"רבעון בית-הספר-לרגלים" מאוקטובר 1953, כי "תכנית האימון של הצבא" מס' 7-300, אינה מניחה דגש חזק די-הצורך על אימון לילה. הוא כתב: "מליוני מתאמנים בילו שעות אחדות בלילה בהאזנה לקשקוש כלי-אוכל, או בתצפית על אורו של גפרור במרחקים שונים; אולם לעתים רחוקות בא המשך לאימון זה, וכתוצאה מכך הוא בעל ערך מועט".

"תכניות אימון לעתיד צריכות לעסוק בפירוט רב יותר בנושאי אימון לילה ובמטרות שיש להשיגן... יש למוג אימון לילה מיוזג מלא עם נושאים אחרים, במקום שיהפך לתרגילים מבודדים אשר משתמשים בהם מפקדים כבפטרונות קבע לשם מילוי הנדרש". ביצירת רגימנט-רגלים המסוגל לבצע את משימתו בקרב תובעת "תכנית-האימון של הצבא" 7-300, רק שמונה שעות של אימון לילה לטנקים-רגלים, ברמת המחלקה והפלוגה. הזמן שהוקצה לכך אינו מספיק לשם אימונם היסודי של פרטים ויחידות במבצע לילי מסוג זה. אימון הולם למבצע כזה יזכה להדגשה רק כאשר תנתן למפקדינו הלכה ברורה ועקבית, אליה ירחשו אמון, דרישות אלה — וחובת קבלתן ע"י מפקדים בכירים — נראות כמובנות-מאליהן שעה שעורכים סקר שלם של המצבים השונים בהם אפשר להשתמש בשריון בהתקפת לילה שימוש המקנה-יתרון.

התכלית העיקרית של התקפת-לילה בשיתוף עם טנקים היא להמנע מאבידות כבדות העלולות להגרם בהתקפת יום. בנצלם את ההעלמה המצוינת המסופקת על ידי חשיכה, יכולים טנקים ורגלים לחצות שטחים המכוסים באש אבטומטית ונגד-טנקית כבדה. דבר זה הופגן היטב על ידי המבצע הקנדי "סיכום חשבון", שנערך באבגוסט 1944, נגד ביצורים גרמניים חזקים, דרומית לקאן. ביצורים אלה הוגנו על ידי יחידות-משנה משלוש דיביזיות גרמניות, שמוקמו על רמות קטנות אשר חלשו על המישורים הפתוחים של האזור. הקורפוס-השני הקנדי תקף בלילה כשמונה שדרות, בכל אחת כ-200 כלי-רכב משוריינים וכ-1900 איש, כדי לכבוש יעדים במרחק של 7 עד 9 ק"מ דרומית לקו-ההתחלה. ב-0600 של בוקר המחרת, נמצאו כל היחידות על היעדים שהוקצו להן, וזאת תוך אבידות מעטות בטנקים ובאנשים. האבידות שהיו נגרמות להן, לוי נערכה התקפת-יום, היו בודאי הרבה יותר גדולות.

התקפת-לילה בשיתוף עם טנקים מאפשרת לכוח התוקף לקיים בהתקפה את התנופה המושגת במבצע-יום. תמרון התקפי רצוף זה מונע את האויב מלהתארגן

² "מפקדת גייסות-הצבא שבתחום-המדינה" — "Confidential Army Command" מעין פיקוד-אוצי ופיקוד הדרכה שלובים יחד, לכל גייסות צבא ארצה"ב, הנמצאים בגבולות ארצה"ב גופן. — המערך.

מחדש בעמדות הגנתיות שתפס זה-מקורב. כך יושאר האויב במצב של אי-שיווי-משקל, דבר שיקל על הדיפתו מעמדתו. השימוש בטנקים עם רגלים במשך החשיכה, מביא אף להשגת מידה של הפתעה ועדיפות פסיכולוגית על האויב. דבר זה נגרם על ידי השוני שבדבר ביחס למבצעי יום תקינים, ועל-ידי שימוש בלילה בכלי-נשק, אשר כרגיל אין סבורים כי תכליתיים הם באפלה. את רעש הטנקים אפשר למסך לפני ההתקפה באמצעות אש ארטילריה שתוכננה מראש. פעולת-ההלם של הטנקים ועצמת האש האדירה שלהם מספקים את הגורם הפסיכולוגי העשוי לגרום בלילה לפאניקה.

ניתן להשתמש בטנקים בלילה כדי לתפוס יעד מוגבל הדרוש בשביל עריכת

התקפת-יום. דבר זה יבטיח כי כוח חזק בעל עצמת אש אדירה, יחזיק עם עלות השחר עמדה אשר אבדנה עלול למנוע כל אפשרות של התקפת-יום מצליחה.

כבכל הסוגים של מבצעי-קרב מיוחדים, צריך שיהיו קיימים תנאים מסויימים לפני שמטילים לפעולה בלילה טנקים. תנאים אלה, אם כי הם נחוצים, אינם בלתי-רגילים או קשים-להשגה. בפני-קרקע תקינים, חסרונם לא ירתיע את המפקד משימוש בטנקים. צריך כי פני-הקרקע יהיו מתאימים לתנועת כלי-רכב בעלי-זחלים, כי יספקו נתיבים טובים לתנועה קדימה, וכי יאפשרו לטנקים לנוע במהירות אחרי שיחצו את קו-ההתחלה. היעדים צריכים להיות קרובים וניתנים בקלות לציון והגדרה, כדי לאפשר הכונה ושליטה נאותים בשעת ההתקפה. אש-מסייעת צריכה לסייע בתכליתיות את שלבי ההתקפה. צריך להותיר שהות לסיוור-יום מוקדם ולתכנון מפורט מצד היחידות התוקפות. גורם אחרון זה הוא חשוב ביותר.

ישנו, כמוכן, מגרעות לסוג זה של התקפה: הגדולה בהן היא ההפסד בעצמת-האש והניידות של הטנק. אולם פחיתה זו באש-מכוונת ובניידות — מתאזנות ע"י המחפה המסופק על ידי החשיכה כנגד מטוסים וכלי-נשק נגד-טנקיים אויבים. על קשיי השליטה, הארגון, התנועה והאכונה ניתן להתגבר באמצעות אימון-לילה מקיף הן של אנשי השריון והן של אנשי הרגלים.

האופי הסבוך של התקפת-הלילה עם רגלים וטנקים, תובע כי כל אחד משני החילות הללו יבין הבנה שלמה את האפשרויות והמגבלות של החיל השני. הצלחתה של התקפת-לילה תלויה בשליטה מצוינת, בתיאום הדוק ובשיתוף-פעולה. ניתן להשיג זאת רק על ידי אימון משולב וממושך. אין להשיג את הדבר על ידי אימון יחידות טנקים ורגלים בנפרד. ביחוד נכון דבר זה בתוך רגימנט-הרגלים. הקול-לויט ג'ורג' ב. פיקאט ממליץ במאמר שנדפס בדצמבר 1951 בדו"ר-החזן האמריקני "ארמור" ("שריון") כי פלוגת הטנקים האורגנית לרגימנט-הרגלים תוצא ממנו. ואולם, דבר זה ישלול ממפקד הרגימנט את האמצעים הדרושים כדי לבצע אימון כזה. הקשרים ההדוקים של מפקדי יחידות-קטנות ברמה

**בנודה ארוכה ובמיעוט לוחמים -
מה העצה למתחפרים?**

לתקנת «הקו הדק והארוך» אורח-התחפרות מציאותי למחלקות וכיתות

הקול-לויש' סמיואל ה. האים

קח לידיך רובה וגחן עמדי באחת משוחות-השועל של פלוגה-רובאית שבקו-
החזית בשעת קרב. אנשיה האחרים של כיתתנו פרוסים בקו לא-מיושר של
שוחות-שועל, לאיש או לשנים, שלימיננו ולשמאלנו. הקרובה שבהן נמצאת כ-15
מ' מאתנו. כשאנו מציצים בוהירות מעל לתל החזה, איננו רואים אלא מעט אדמת-
חוליה טריה לימיננו, המסמנת את עמדתו של חבר. מפקד הכיתה שלנו נמצא
איש-שם שמאלה ואחורה, נסתר מן העין, מאחורי אלה שיחים. הכיתה השניה
של המחלקה שלנו נמצאת לשמאלנו, אולם אין אנו יכולים לראותה. כן איננו
יכולים לראות את הכיתה השלישית, שלימיננו.

אתמול אחרי הצהרנים, כאשר הגענו לעמדת-הגנה זו, הראה לנו הלויטננט
מהי הגזרה שלנו — חזית של כ-500 מ'. בדומה לאחרים חפרנו את שוחות-השועל
שלנו; אולם בטרם הספקנו להסוותן או לדאוג למחפה-ראש, היה עלינו לעבוד
על הקמת תיל ורק בדוחק גמרנו זאת עד עלות השחר של בוקר זה.

כשאנו קורסים על כבש-הירי של שוחתנו, יגיעים ורדומים, מגיע אלינו
בזחילה מפקד הכיתה שלנו כדי לומר כי עומדים להתקיפנו. פגזי ארטילריה
של כוחותינו חולפים ברשרוש מעל ראשינו, ומתנפצים בהעלותם עמודי אבק
בצדו האחר של העמק. התפוצצויות פתאומיות, תחילה נכחנו ואחר מאחורינו,
מפזרות סביבנו רגבי אדמה ורסיסי פגזים, וחפרות-המחסה שלנו שנחפרו בחפזה,
נראות עתה בלתי-מספיקות עד מאוד. אנו מקוים כי האויב לא ינסה לירות
את פגזיו לנפץ באויר.

איננו רואים דבר לפנינו, מלבד שיחים, וקרעית העמק הריקה, שממנה
מתמרות ועולות עננות עשן פה ושם. עד מהרה מתחילה ההמולה הבלתי-
פוסקת לשנות את גון-קוליה. פצפוצם החד של קליעים מתפוצצים אינו מלווה
עוד עוד בשריקת הזרה מוקדמת. פירוש הדברים כי אש מרגמות מתחילה להגיע

זו מאפשרים החלפת רעיונות, השואת אפשרויות ומגבלות, והבנת הבעיות
המיוחדות לכל יחידת-משנה. הוא מונע שימוש מוטעה בטנקים על ידי הרגלים,
ונוטע באיש הרגלים בטחון ביחידות הטנקים.

אף כי מלחמת-העולם השניה הראתה בבהירות את התוצאות המצויינות
המושגות על ידי הפעלת טנקים בהתקפת-הלילה, עדיין מסרבים מפקדים
אמריקניים אחדים לראות סוג מבצע זה כראוי-להערכה. דבר זה נובע מה-«טיפול»
המעורפל הניתן להתקפת-הלילה על ידי תקנוני ההדרכה, מאי-האזהרה האינסטינ-
קטיבית של בן-אדם למבצעי לילה, ומהעדר הלכה ברורה ושלמה באשר להפעלת
טנקים בלילה.

עד אשר לקחים שנלמדו בקורסאה הראו בבהירות את הצורך באימון לילה,
לא הושם אלא דגש מועט בבחינה זו של אימון לקרב. הנחיות, שהגן עתה בתוקף,
תובעות להקצות כך וכך שעות לאימון לילה של החיילים האמריקניים — הן לאימון
הפרט והן לאימון היחידה, ואולם, הזמן שהוקצה לכך אינו מספיק כדי לאמן כהלכה
צוותי טנקים-רגלים לסוג מיוחד זה של מבצע. אי-אפשר, כמובן, להקדיש את כל
אימון הלילה להתקפת הלילה, אולם מבצעים צבאיים בעתיד עלולים לאלץ
גייסות אמריקניים להזקק במידה רבה של תמרון טקטי זה, כדי לחסוך בחיים,
בציוד ובזמן. על מנת להצליח בקרב, מן ההכרח שסוג זה של התקפה
יודגש באימונו. על המפקדים להאמין בתכליתיותו ובאפשרויותיו, ועליהם לראות
בבהירות את תפקידו בקרב. זאת ועוד: — ההדרכה הקיימת מגבילה את השימוש
בצות הטנקים-רגלים להתקפת-לילה עם תאורה, או למצב בו מצוי ציוד אינפרא-
אדום, קביעת הלכה, אשר תספק למפקד הרגלים ידיעה על אפשרויות הטמונות
בצות טנקים-רגלים — ניתן להשיגה בדרכים הבאות:

א. לערוך מחדש את תקנוני-השדה של רגימנט-הרגלים, גודד-הרגלים
ופלוגת-הרגלים כדי להדגיש את תפקידם של הטנקים בהתקפת-לילה.

ב. לתקן את «תכנית ההדרכה של הצבא» מס' 300-7 באופן שתכלול «גוש»
נוסף של שמונה שעות, שתוקדשנה להפעלת צות טנקים-רגלים בהתקפת-לילה.

ג. לתבוע מקציני שריון המוקצים ברגיל לגדוד הטנקים של דיביזיית-
הרגלים, לשרת תקופות קצרות בפלוגות הטנקים הרגימנטליות (האורגניות
לרגימנט). סיפוח זה יאפשר להם ללמוד ולהכיר את יחידות הרגלים אשר יתכן
כי יצטרכו לסייע להם בעתיד.

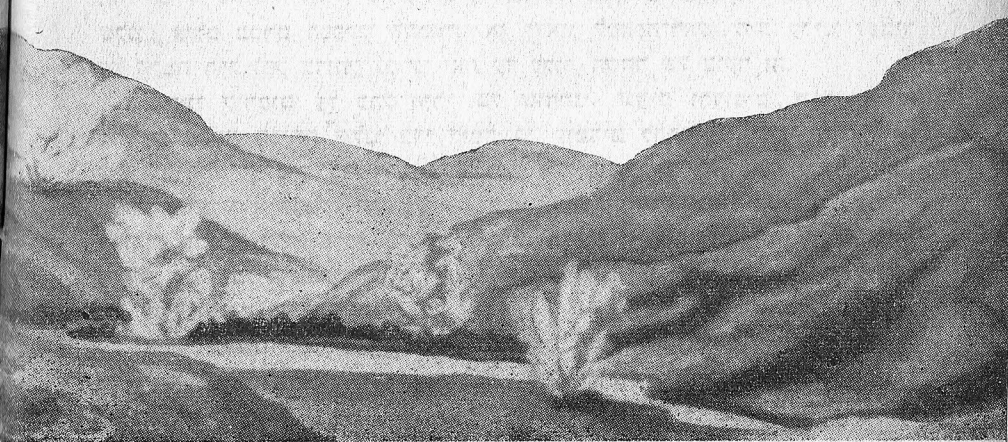
בלכתו לפי הלכה זו, יתאים צבאנו את הטקטיקה שלו לצרכיה של הלוחמה
החדשה. המפקדים הבכירים שלנו ישלימו אזי עם האמת שבפתגם הצבאי הישן,
האומר כי «חשיכה היא חרב פיפיות, ובדומה לפני הקרקע, מסבירה היא פניה
לאלה המיטיבים להשתמש בה — ומפריעה לאלה שאינם עושים כזאת».

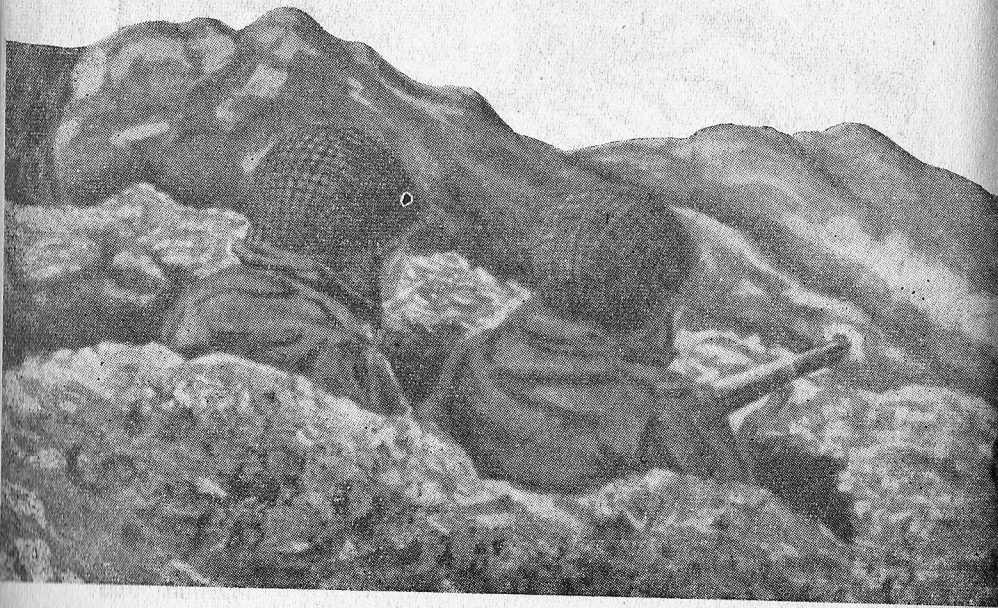
עדינו. הלואי והיה לנו מחפיה ראש כלשהו. לפתע, מתיזה אש נשק־קל אבק במרחק מה לפנינו, ונתזים פולחים בצריחה את האויר מעל לראשינו. אנו מציצים החוצה כדי לראות — האם הם באים? מספר פגזי הארטילריה שלנו, הנשלחים מעלינו, גובר. לשמאלנו משמיע מק"ב קול טרטור. האם עלינו לירות? דמויות אחדות מתקרבות ובאות דרך התיל שלנו. כמה הם? כלפי מי אכזן? אנו מכונים את רובינו. סחטו את ההדק, אש! עוד פעם — אש! עד מהרה איננו יודעים עוד את מספר היריות שירינו. הנתרוקנה המחסנית?! האחליפנה? הייתי רוצה לדעת מה עושים אתם הבחורים בשוחה הסמוכה? איננו יכולים לשמוע דבר, מלבד רעש. הנה הם באים! תן לי רימון יד. התכופף! המק"ב שלימיננו נעצר. הלואי והיתה לנו איזו עזרה, מה פשר היללות והיריות מאחורינו?... וכך מגינים אנו על עמדת פלוגתנו־הרובאית.

* * *

ארגון תואי־המפתח שבשטח, ארגון לעומק, סיוע הדדי, תכניות למערכי־חסימה בפני פורצים, הגנה היקפית, תכנית אש מתואמת, הגנה נ"ט מתואמת, גמישות — אלה הן אמרות נאות ואף חיוניות. אולם מידת כוחן נמדדת לפי כוח־עמידתן בפועל של אותן כיתות־רובאים מבודדות, הפועלות בשוחות־השועל של קורהחזית — ואף לא קורטוב אחד יותר מזה. עם כל התכנון והתיאום המרובים שלנו, האם בכל זאת נותנים אנו לכיתות הקו־הקדמי הללו את התנאים הטובים ביותר שבגדר־האפשר בשביל עצירת האויב? המדריכים אנו כיתות אלה כהלכה בבחירתן והכנתן של עמדות כאלו, אשר מהן יוכלו להתגונן כИАות? כמה פעמים עברת אתה, כמפקד רגלים או כקצין־מטה, לאורך הקו־הראשון של יחידתך בהמצאה

בהגנה כשאתה מנתה את תכליתיות העמדות ושואל חנילים בודדים על דבר משימותיהם, תפקידיהם ותכניותיהם? מרביתכם עשיתם כזאת פעמים רבות; אם לא עשיתם כך בזמן האחרון, זכרו לעשות זאת בפעם הבאה שיחידתכם תערוך תרגיל־הגנה. אורזו תוכחו ודאי מיד כי העמדות התפושות בידי הכיתות הרובאיות שלנו ועל ידי כלי־נשק צותיים שבקו־החזית, תכופות מדי כה שונות הן מאותן עמדות תכליתיות ומשולבות היטב במערך, אותן מעלה כנגד־עיני־רוחנו ההדרכה שלנו. ולאחר זאת סקרו נא את הנסיונות שנתנסינו בהגנה במלחמת־העולם השנייה ובמלחמת קוריאה: אנשים שאינם יורים, עמדות שנשטפו, כלי־נשק צותיים הנשארים בקרב זמן רב יותר מאשר רובאים (!) חוסר בקרת אש, בידוד, האמנם סגל־סיגלנו את ההדרכה שלנו למציאות החמורה עליה מעיד נסיון־לחימה זה? כולנו מבינים כי בעיות ההגנה של הפלוגה הרובאית גדלו במידה רבה במשך 10 השנים האחרונות. יש בה עתה יותר כלי־נשק אשר צריך לפקח עליהם ולתאמם, ועליה להתגונן בפני עצמה־תוקפנית רבה יותר. אותה כברת־חזית אשר מצפים מפלוגה כי תגן עליה, הנה ארוכה — והיא הופכת לארוכה יותר ויותר. בר־מזל הוא אותו מפקד־פלוגה אשר מקצים לו כברת־חזית בת כ־1000 מטר בלבד. רב יותר הסיכוי כי יטילו עליו להגן על קילומטר ורבע ואף יותר. עצם העמל המיכני הדרוש בשביל להכין סידורי־מגן — ולו גם הפוזים —

ציור א'

מערכי-הגנה של פלוגה 1

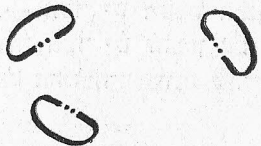
המחלקות — זו בצד זו

„שתיים קדימה“

מתחם-פלוגה היקפי

בהתבוננו בכברת-חזית בת כ-500 מ', או גדולה יותר, שהוקצתה לו, ניצב מפקד-המחלקה בפני אותה הבעיה ואותם הפיתויים שבפניהם ניצב מפקד-הפלוגה שלו. הדבר מוליך לרוב לפתרון של הצבת כל שלוש הכיתות בקו הקדמי, כשהן פרוסות על מנת לכסות את האזור שהוקצה למפקד המחלקה. אפילו היתה לו מחלקה שמצבתה מלאה — וזה דבר נדיר — ואפילו יציב את כל אנשיו בשוחות-שועל חד-אישיות בקו-הקדמי — ימצאו אנשיו במרחק של כ-15 מ' לפחות זה מזה. על כל פנים, השליטה תהיה „קלושה“ ומועטת. עומק מערכו — מבוטל-כמעט, והאפשרות לסמוך על עמדתו ההגנתית נתונה בספק. אולם תאמרו — מניחים שלא יעשה כזאת. אך הרי הוא עושה כן — וראה ראייתם זאת.

מה עושה מפקד הכיתה שלנו? כשנכחו כ-200 מטר של חזית שעליו „כסותה“, הוא מנסה לפרוס את שמונת אנשיו באופן שיכסו את השטח כולו, בגרעו בכך עוד יותר ממידת העומק והגמישות של מערכו ומשליטת-הפיקוד שבידיו. קל להבין כיצד מוצא עצמו הרובאי-הפרט שלנו באותו מצב. הבודד והמסוכן משהו. שתואר קודם. מפקד-הכיתה וסגן-מפקד-הכיתה שלו אינם נראים לעיניו — ובשעת ירי, יתכן כי אף לא יוכל לשמעם. במשך שעות החשיכה חש הוא כי הנו בודד ומבודד. טרף לכל האימה ואי-השקט הנפשי שלחמת לילה עלולה לגרום. ההיית אתה רוצה להמצא בעורו? מה קורה לאותו רובאי מבודד? במקרים רבים, יודעים

(1) תיקון: — ציון מתחם-מחלקה הוא שלוש נקודות, ולא שתיים, כפי שמראה בשעות הציור. — המערך.

נתרבה גם מבחינות רבות אחרות, נוסף על רוחבה של גורת-חזית שיש להגן עליה. מרעום-הקורבה אומר — הכרח-דחוף בהתקנת מחפה-ראש. סכנת טנקי האויב מצריכה הנחת שדות-מוקשים. העדיפות המספרית של האויב מדגישה את הצורך במוקשים נגד-אדם ובמכשולי-יתיל. כל הצרכים הללו מחייבים ביצוע פעולות גוזלות-זמן ורבות-עמל — המקשות יותר ויותר על מציאת הפנאי בשביל לבנות את אותן עמדות-חליפין ועמדות-משנה הנדרשות לפי הדוקטרינה-ההגנתית שלנו. לקיים את שליטת הפיקוד — דבר זה הפך לחיוני יותר ויותר — ולקשה יותר ויותר בתנאי הפיזור הנכפה עלינו ע"י כברות-חזית מתארכות. כשמפקד-הפלוגה ניצב נוכח החזית הרחבה שהוקצתה לו, קיים לגביו פיתוי רציני להציב

את כל שלוש מחלקותיו בקו-הקדמי, בהשאירו את הבעיה של קיום העומק והגמישות לדאגתו של מפקד הגדוד (ראה ציור א'). אם נכנע הוא לפיתוי זה — ורבים אמנם נכנעים לו — הרי שמיד נמצא הוא שולל מעצמו את השליטה על מחלקותיו. מאידך-גיסא, יתכן כי יציב שתי מחלקות בקו-הקדמי ואת השלישית בעמדה עורפית-יותר — או יתפוס מערך-הגנה מתחמי לפלוגה. במקרים רבים, אפשר ותפיסת מערך-מתחמי תתגלה כפתרון מתאים. ואולם, מכיון שחסר בפתרון זה גורם הסיוע ההדדי בין הפלוגות, הרי נקיטה בדרך זו תהא טעונה החלטה של מפקד הגדוד. ואילו המבנה של „שתי מחלקות קדימה“, שמשתמשים בו תכופות באימון, מעביר את כובד הבעיה של החזית-הרחבה לרמת-פיקוד נמוכה יותר, אל מפקד המחלקה.

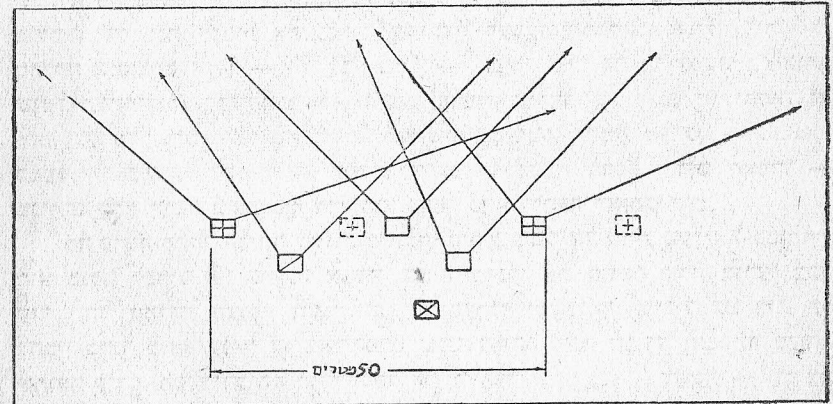

אנו, הריהו נמלט לעבר העורף, בחשבו כי הכל אבד. תכופות יקרה כי לא יורה באויב מתקיף, בהתיראו לחשוף את מקום המצאו ולמשוך אליו אש. בלילה לעתים יורה הוא, בלא לכוף, בהבהלו מקולות הבאים מעבר החזית, מרוח בענפי העצים, מחיות בר או מפטרולים של צדו־שלו. יכולים אנו ליחס כשלונות קרב רבים של יחידות-קטנות לאותו בידוד של החיילה־הפרט בשדה הקרב.

כאשר תלך לאורך החזית, תאר נא לעצמך מה פירוש הדבר — קו דק וארוך של רובאים הנמשך מאגפה האחד של הפלוגה עד אגפה השני; כשכלי-נשקם של האנשים מכוונים בדרך כלל בניצב לחזית; המק"בים נמצאים בעמדות-קו-קדמי עם הרובאים; ואפילו קנים-ללא-רתע בני 57 מ"מ ומטולי-רקטות נמצאים בקו הקדמי. אין למערך המחלקה לא עומק ולא גמישות.

יוצאים ידי חובת ענין ההגנה ההיקפית על ידי מס־שפתיים בלבד: קובעים מקומות בשביל עמדות גם לעבר העורף — אשר יש ויסמנו אותן ביתדות אך לעתים רחוקות אף יחפרון בפועל — עמדות אשר יש לתפסן אם יתקוף האויב מאותו כיוון. אם נחסיר מתיאור זה את מעט ההגזמה-המכוונת שבו — האין הוא תמונה מציאותית למדי של הגנה רגילה?

ציוור ב' / מערך-הגנה של כיתה

חולית מקלע-קל (מקלען ועוזרו)
 עמדת חליפין למקלע-הקל
 מפקד הכיתה
 סגן מפקד הכיתה
 רובאי

מערך-הגנה דק וארוך זה נובע מהדוקטרינה הנוכחית שלנו ומהאופן בו אנו מלמדים אותה — ולא מתוך הבנה אמיתית מצד אנשינו את המצב הטקטי. כולנו מכירים היטב את צורתה של עמדת הכיתה, כפי שאנו מלמדים את אנשינו להקימה. אולם, פשוט כדי לרענן את זכרוננו, הבה נציין בתרשים זה, הלקוח מתוך חוברת-ההדרכה FM 7-10.

אפילו אם כברות-החזית שתוקצינה לכיתה תהיינה „אידיאליות“ ממש, ומצבת הכיתה תהיה מלאה — תשעה אנשים — הרי זה קו דק למדי. אולם שעה שניצבים אנו נוכח כברות-חזית מאורכות, וכיתות שמתחת-לתקן, הרי לא יקשה לחזות את התוצאות. אין פלא שאנשינו חשים עצמם בודדים ומבודדים.

עמדת-המחלקה כפי שאנו מלמדים את אנשינו להקימה — כששלוש כיתות כרגיל זו לצד זו — אינה אלא קו חלש זה על פני כברת-חזית ארוכה יותר. היא מאפשרת לשרשרת המתגרים של האויב להלום במחלקה כולה בעת ובעונה אחת. אם כיתה, או אפילו שלושה או ארבעה אנשים, נסוגו בפני התקדמות האויב — הרי יסכן הדבר סיכון חמור את עמדת המחלקה כולה. היכן במערך זה העומק, הגמישות ושלטת-הפיקוד הדרושים? והרי הסידורים לצורך הגנה-היקפית שבמערך זה — אשר צריכים להיות קיימים בהתאם לאותם סימוני עמדות-חליפין ועמדות-משנה (המסומנים בתרשים בקוים מרוסקים) — לעתים קרובות-מדי נגזר עליהם להתקיים רק בתכניותיו של מפקד המחלקה בלבד (ובאותו תרשים שהוא מגיש למפקד הפלוגה שלו).

מה בענין האפשרות השלישית אשר הזכרנוה — מערך-הגנה מתחמי (לאורך קו-היקפו של המתחם)? כיום מורים לנו להדגישה באימון. מערך זה נועד לפתור את אותן הבעיות של חזית-רחבה, בהם מעיינים אנו במאמר זה. גם כאן, באם הכיתות שהוצבו בגבול-המתחם עורכות את אנשיהן בקו מעגלי-בערך לאורכו של קו-ההיקף — כפי שעושות הן לעתים קרובות — עלול המערך להתגלות כפגיע ממש כמעריך-הקוי הנ"ל. ספר-ההדרכה שהזכרנוהו כאן אומר כי כל מפקד מחלקה רוביאת יארגן כרגיל את גזרתו (במערך מסוג זה, „מתחמי“) על ידי כך שיציב שלוש כיתות רובאיות זו לצד זו, וכי יחפרו שוחות-שועל ברוחים של כ-5 עד 18 מטר זו מזו. אם לא נביא כאן בחשבון את המתחם הפנימי של הפלוגה (המפקדה ומחלקת הנשק — כמשען הפועל לכל ה„אברים“) — במה יהיה הדבר שונה ממה שכבר אמרנו על הכיתה והמחלקה בהגנה-קווית? שוב אנו סומכים על קו דק של אנשים, הנמצאים במרחק לא-מבוטל איש מחברו.

הרי שכאן עומדת בעיתנו לפנינו, אף כי הננו אומרים כי רוצים אנו עצמדות-ינו-ההגנתיות תספקנה עומק, גמישות והגנה היקפית — אין אנו גותנים לכיתות ולמחלקות שלינו להרגיש כי אמנם מתכוונים אנו לכך במלוא הכוונה. למרות כל הדיבורים על השימוש האפשרי בכלי-נשק בעלי יכולת השמדה-המונית ועל

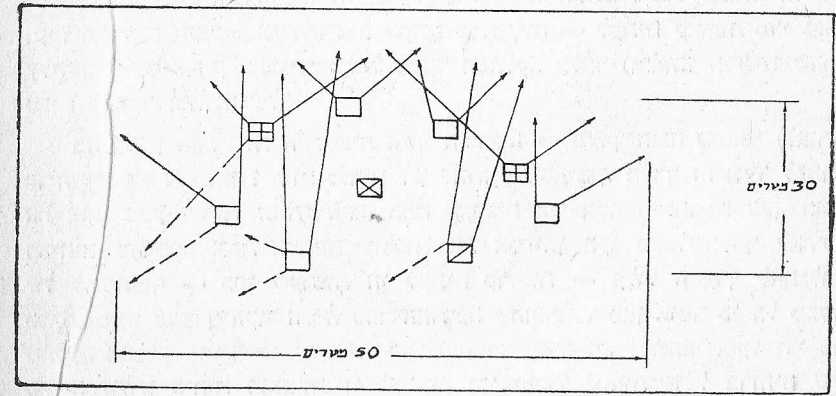
פיזור מוגבר בשדה-הקרב, הרי עובדות המציאות המוצקות של "פסיכולוגית-הקבוצה", של אמצעי-השליטה ושל צרכי היסוד של ההגנה — מונעות הרחבה נוספת של כברות-החזית המוחזקות בידי כיתות ומחלקות. כיצד נוכל, במצב-דברים זה, ללמד את מחלקותינו להפיק מההגנה את מכסימום התכליתיות האפשרית?

כל פתרון לבעיות של אופן הצבת יחידות קטנות בהגנה צריך להקיף שיקולים אחדים. אסור כי המחלקה הרובאית כולה תהיה נתונה להסתערות של שרשרת-מתגרים אויבת בעת ובעונה אחת. האנשים שבעמדות הקדומניות ביותר, החייבים ל"ספוג" ראשונים את ההסתערות, צריך כי יחופו באש-נקשקל מן העורף. צריך להציב את אנשי הכיתה הרובאית כשהם סמוכים למדי זה לזה, בכדי לפתח בכיתות רובאיות אלה את אותה "פסיכולוגיה-צותית" שהנה אופינית לצוותות נשק-כבד, למשל.

ציור ג'

מערך-ההגנה "זרי" של כיתה

(החיצים המרוסקים מציינים את כיווני גזרות-האש המשניות של כלי-הנשק, כלפי האגפים והעורף)

- ☒ מפקד הכיתה
- ☒ סגן מפקד הכיתה
- ☒ חוליית מקלע-קל (או עמדת-חליפין שלה)
- ☐ רובאי

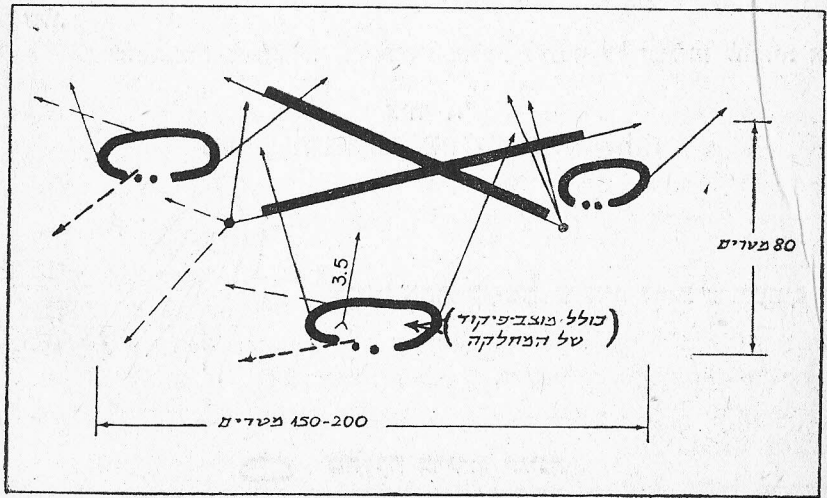
יהיה רוחבן של כברות-החזית שהוקצו להן כאשר יהיה, הכיתות והמחלקות חייבות להמצא בתחום שליטתם התכליתית של מפקדיהן. במצבים בהם כברות-החזית שהוקצו הן גדולות מכדי שתוכלנה פלוגות הקו-הקדמי לסייע אחת לרעותה באש, יש לשקול את הנקיטה במערכי ההגנה-מתחמית. את כלי הנשק הצותיים, בפרט את המק"בים, צריך למקם, כל אימת שהדבר אפשרי, מאחורי הרובאים

של הקו הקדמי, כדי לאפשר לנשק הצותי להשאר בפעולה זמן רב ככל האפשר. שעה שמיישמים אנו רעיונות לענין עמדת-כיתה, הרי מגיעים אנו לידי הערכות הגנתית דמוית "זר". אף כי הערכות זו לא נקבעה על ידי ספרייה-הדרכה שלנו, הרי השתמשו בה בהצלחה באימון ובקרב. מפקד הכיתה ממקם את אנשי הכיתה שלו סביבו, ב"זר" או במעין-אליפסה, ומקצה לכל איש גזרות-אש ראשוניות ומשניות, כמתואר בציור ג'.

המערך ה"זרי" מאחד בתוכו פיזור מכסימלי עם שליטת-פיקוד מכסימלית — והודמניות מכסימליות לעבודת-צוות. הוא מקטין עד למינימום את הרגשת הבידוד על ידי כך שהוא מקטין את המרחקים בין אנשי הכיתה, ונותן לאנשים הקדומניים את הידיעה המעודדת שיש להם סיוע מצד כוחותיהם מן העורף — ולאנשי העורף את הבטחון הנובע מהידיעה כי חבריהם נמצאים ממש לפניהם. עמדה זו מאפשרת מתן אש-רובים רצופה נגד כל הסתערות אויב. אש מסייעת מן העורף מונעת את האויב מלהגיע עד אל העמדות הקדמיות, ומאפשרת לאנשיהן לירות זמן רב יותר. יש למערך זה אף יתרון נוסף — הוא מאפשר שימוש גמיש יותר באש, על ידי כך שהוא מספק גזרות-אש משניות (ראה ציור ג') לעבר האגפים והעורף, ועל ידי כך יוצר הוא הגנה היקפית, ויחד עם זאת מקיים את האפשרות של ירי מכסימלי כלפי החזית.

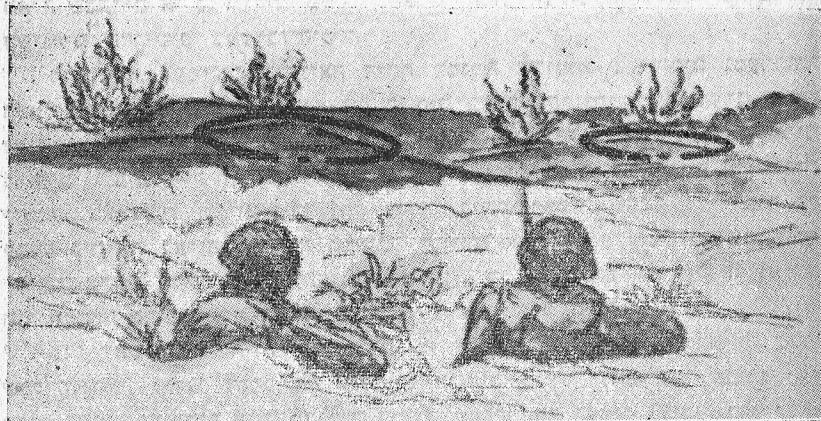
ציור ד'

מערך-ההגנה דמוי "v" של מחלקה

אש מק"ב חוסמת-אוגפת לרוחב החזית

מכסימלית כלפי חזית. בתוך עמדת המחלקה ישנו עומק, ועל פן קשה יותר לשטפה. יהיה ביכולתה להחזיק בעמדתה גם אם כיתה שכנה תשטף, או תנוטרל על ידי אש. הכיתה העורפית יכולה לירות לעבר החזית, או האגפים, או העורף, ויכולה לסייע לכיתות הקדומניות. המחלקה יכולה להגן על עמדתה לכל כיוון שהוא בלא לשנות את עמדות הרובאים. יהיה צורך להכין מספר מינימלי בלבד של עמדות-משנה, בשביל כלי-נשק צותיים.

מעריך זה, ככל מעריך אחר, יש לסגלו אל פני הקרקע שנבחר להגנה. בעמדה מחלקתית הנמצאת על שלוחת-גבע צרה ומתבלטת אפשר להציב כיתה אחת קדימה ושתים לעבר האגפים והעורף. בדומה לכך, אפשר לדרג את המחלקה לעבר ימין או שמאל. מעריך זה, עם או בלי שינויים, יציב ודאי את מפקדי הכיתות במרחק כזה ממפקד המחלקה, שיאפשר שליטה תכליתית — דבר שיתרום לרגש הבטחון של מפקד המחלקה ולתכליתיות בה יוכל להגן על עמדתו (ראה ציור ה').

היתרון הגדול ביותר של מערכים אלה — ה"זר" הכיתתי, וה"v" המחלקתי — מתבטא אולי בכך שאת צרכי היסוד של ההגנה ועקרונותיה מגשימים הם ברמות הנמוכות ביותר. הנטיה לפזר חיילים בודדים וכיתות לאורך הגזרה כולה תוסיף אמנם להתקיים, אך הדרכה בתפיסתן-לעומק בפועל של עמדות מסוימות, תתרום הרבה להחלשת נוהג זה ותשמש למפקדי הכיתות והמחלקות מורה-דרך לבחירת עמדה.

יש לחזור ולומר כי צריך לסגל כל עמדה הגנתית אל פני הקרקע ואל התנאים בהם נערכת ההגנה. ברור כי עמדות בפני-קרקע "גליים" תהיינה שונות

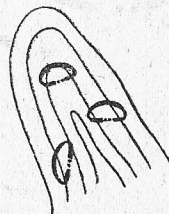
ה"זר" מתאים ביותר לעמדות שעל מדרון קדמי, אשר הנו די תלול בשביל לאפשר לאנשים שבעורף לירות מעל ראשי האנשים שלפניהם. אך אפילו בקרקע שטוחה-יחסית, הרי תלים-עורפיים ומחפיר-ראש נאותים, יחד עם הקצאה מדוקדקת של גורות אש בין שוחות-שועל הקדומניות, עושים מעריך זה לבר-שימוש בהחלט. כבכל מבנה הגנתי אחר, יש לראות במעריך זה נקודת מוצא בלבד — אשר על מפקד הכיתה לסגלו כדי שיהלום את פני הקרקע בה הוא מחזיק.

אם העקרונות האלה — עצמת-אש מסייעת-הדדית, הגנה-בעומק, גמישות ושליטה-באש — מוגשמים ברמת הכיתה, הרי מלאכתם של מפקדים גבוהים יותר כבואם להגשים עיקרים אלה הופכת קלה ככל שרמתם הפיקודית גבוהה יותר. השתקפות עיקרים אלה ברמת המחלקה — פירושה כי עמדת-המחלקה תהיה לצירוף של שלושה "זרים" כיתתיים. כלי נשק צותיים ומפקדת המחלקה יסופחו לכיתות. עמדת המחלקה תוכל אזי להראות כמתואר בציור ד'. שים לב לעמדות צותות המק"בים (מקוררי-האוויר) הנמצאות בעורף הכיתות הרובאיות. מקום בו יהיו מוגנים מהאויב המסתער ועם זאת יהא ביכולתם לירות אף לרחבה של חזית המחלקה. צות המטול-הרקטי (בווקה) נשאר בקרבתו של מפקד-המחלקה. פרט למקרים בהם יהיו מכשולי-טנקים טבעיים או מלאכותיים לפני חזית המחלקה, הרי אותו "נתיב-התקרבות של טנקים המתקבל ביותר על הדעת", הנו בשביל מחלקת הרגלים, בבחינת מליצה חסרת משמעות. טנקים יכולים להתקרב כמעט מכל עבר — ואת המטול-הרקטי ניתן להפעיל בתכליתיות הרבה ביותר באם נתון הוא לשליטתו של מפקד המחלקה, המפעילו בתור "כלי-הארטילריה המחלקתי" שלו.

גם בהשתמשה במעריך זה, מוסיפה המחלקה לשמור על יכולתה להנחית אש

ציור ה'

מערכי-ההגנה של מחלקה, על שלוחה

כיתה אחת קדימה, שתיים לאגפים ולעורף

מחלקה כדירוג ימינה

מאלה שבהרים או בג'ונגלים. פעולות האויב והמתודות הטקטיות שלו יכתבו את השינויים הדרושים במערכי-היסוד.

התפתחות העניינים בקוריאה היתה במגמה לשימוש בונקרים ומערכות-פירות מטופחים, ככל שנתמשך זמן השהיה בעמדה ההגנתית. את מערך ה"זר" הכיתתי אפשר לסגל בנקל לצורך זה. במקום הפירות קויות, ובהן בונקרים ברוחים ידועים — ניתן לקשר כל קבוצה של שוחות-שועל חד-אישיות או עמדות לחימה, באמצעות הפרות-קשר, אל בונקר כיתתי-מרכזי; ודבר זה יהפוך כל עמדה כיתתית לאי-הגנתי קטן המחובר לכיתות אחרות ע"י הפירת קשר. נוסף לתל"ה-טקטי" שלאורך קווי-ההגנה-הסופיים² של המק"בים יש להניח חגורת תל"אבטחה סביב עמדת הכיתה כולה.

כדי להשיג תכליתיות מכסימלית מן הכיתות והמחלקות הרובאיות שלנו שבקו-הקדמי, עלינו לספק את התנאים הנוחים ביותר להפעלתן. סבורני כי הלכת האימון הנוכחית אינה מדגישה במידה מספקת את הצורך בעומק, בגמישות, ובשליטת-פיקוד באשר לעמדות-הגנתיות כיתתיות ומחלקתיות. בכברות-הזית רחבות רגילות מביא הדבר להקמת עמדות-הגנה קויות "ממותחות" החסרות חוזק מספיק. הן מחקרים בענין תכליתיות הקרב של יחידות רגלים בהגנה, והן התבוננות בנהגת-האימון הנוכחי, מצביעים על הצורך שבגישה חדשה אל הדרכת יחידות קטנות בסוגית ההגנה. נקיטה בכללים המובאים להלן תהוו צעד גדול לקראת ליכודו והידוקו של נוהל האימון ההגנתי, ותסייע למפקדי הכיתות והמחלקות בבחירת עמדות תכליתיות.

1. אנשי כיתה רובאית יוצבו כרגיל ב"זר", סביב מפקד הכיתה, במערך ראשוני אשר יספק עומק, שליטת-פיקוד והגנה היקפית.
2. שלוש כיתות של המחלקה הרובאית תוצבנה כרגיל בעומק, כדי לספק ממערכיהן הראשוניים הגנה היקפית וכן אש-מכסימלית לחזית ולאגפים.
3. אנשי הכיתה הרובאית לא ימצאו כרגיל במרחק שהוא מעבר לתחום-שליטתו של מפקד הכיתה.
4. כיתות של מחלקה רובאית לא תמצאנה כרגיל מעבר לתחום שליטתו התכליתית של מפקד המחלקה.
5. בהגנה "מתחמית" ישתמשו כאשר יחידות-משנה שבקו-הקדמי נמצאות מעבר לעבר לטוחים התכליתיים לסיוע-אש הדדי בין אחת לחברתה. ככל שהחזית רחבה יותר, כן גדולה יותר תהיה היחידה המהווה את המתחם.
6. כלי-נשק צותיים, ביחוד מק"בים — יש להציבם, כל אימת שהדבר אפשרי, בעמדות-מחסה, דהיינו — מאחורי כיתות הרובאים של הקו הקדמי.

(2) מונח שתוכנו דומה לזה של קו להנחתת "אש סכנה". — המערך.

האימון-הגופני - אימון לקרב הוא

המגמות הנוכחיות בחינוך-גופני צבאי¹

הקפיטן ר. מולר

יש ענין בקביעת תחומי של האספורט הצבאי, אשר את ההשקפה הרווחת על אודותיו חקרנו. כיום כולל האספורט-הצבאי את המפגנים הבאים: —

א. תחרויות לבקרת ההתאמנות-הגופנית, המאפשרות לבדוק את רמת ההתאמנות ב"תסגילי-הקרב" העיקריים.

תחרויות אלו כוללות, בעיקר, את ההופעות האספורטיביות הבאות:

● התמודדות חומש (לגייסות-הקרקה, לחיל-הים, ולחיל-האוויר);

● תחרויות חיילים-גלשים, מטעם "המועצה-הבינלאומית לאספורט-צבאי";

● תחרויות מסוג "גביע מוסקרדו" (הנערכות בספרד);

● תחרויות הקיץ של הצבא השביצרי;

● תחרויות הצעידה הצבאית, הנערכות בנימהבן (הולנד).

יש לציין שהתחרויות הנ"ל עשויות לשמש גם מבחני בקרה להתאמנות-

הגופנית (ולכושר גופני) המבוצעת בבתי-הספר או ביחידות; די יהיה אם יקבעו לכל שלב-ניסוי הישגים מינימליים שיהושבו בהקפדה — על-פי ההישגים בתחרויות בינלאומיות.

ענפי-האספורט בהם עוסקים בתחרויות הנ"ל מהווים, מעצם טבעם, אמצעים נהדרים להתאמנות-גופנית צבאית, ואינם הופכים ל"אספורט-צבאי" אלא בהשפעתה של נוסחת-התחרות הנקבעת להם. נראה, איפוא, להגיזיני מאוד, שתחרויות אלו תשמורנה על אופי הפעילות הצבאית, שהוא תכונתן העיקרית (בעיקר מבחינת ציוד, בחירת השטח, והתאמת התחרויות למציאות-הקרב). כן נראה למקובל להוציא מהתחרויות כל שיטה או תכונה שתקנה להן אופי של תחרות אספורטיבית בה מתמודדים אנשים שנתמחו כבר בענף אספורט זה או אחר.

לדוגמא: בהתמודדות-החומש הצבאית, אין זה הגיוני שהמתחרים בתחרות

(1) חלקו הראשון של המאמר הופיע בצקלון מס' 38. — המערך.

האחרונה — דהיינו: בריצת-שדה — לא יחגרו חגור קרב, אלא יהיו לבושי מכנסי-אספורט ונועלי נועלי-מרוץ.

ב. התמודדויות אספורטיביות במסגרת ענפי-האספורט הנכללים בתכנית ההתחרויות האולימפיות.

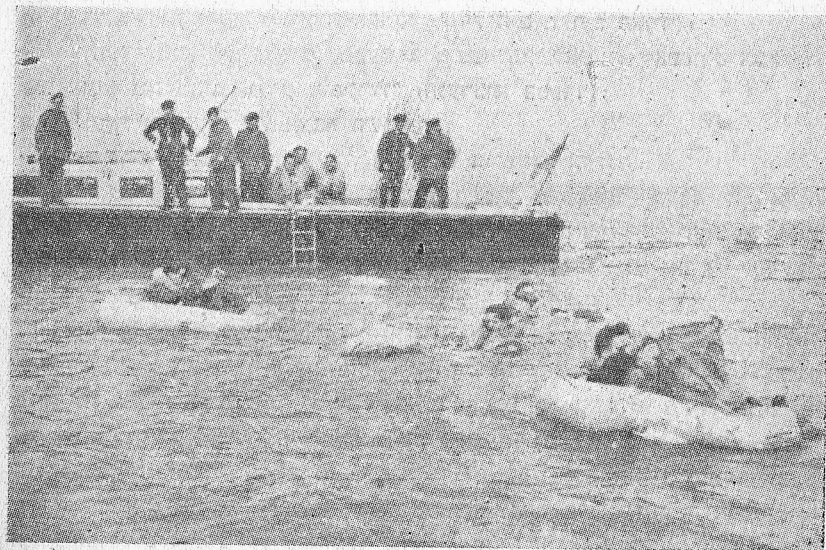
ענפי-אספורט אלה, ניתן לסווגם כדלהלן: —

ענפי-האספורט המסייעים ישירות להכשרת הלוחם, כגון: קליעה, ירי-סקיט, ריצת-שדה, שחיה, ומרוץ-גלישה למרחק;

ענפי-אספורט המסייעים בעקיפין להכשרת הלוחם, כגון: אגרוף, ג'ודו, התגוששות, סיוף, כדורסל, כדורגל, כדורעף, שיט-מפרש, חתירה, אטל-טיקה, גלישה במדרון, וטניס-שולחן.

קרי-הנהגה של „המועצה-הבינלאומית לאספורט-צבאי“, מזדהה בהחלט עם הסיווג המפורט לעיל.

תכנית ההתמודדויות האספורטיביות, הנערכות מטעם „המועצה-הבינלאומית לאספורט-צבאי“, בנויה סביב אמצעי-היסוד הכולל את התמודדויות-החומש למיניהן, את פטרוליה-הגלשים, ולעתים גם את „מסלול-הפטרולים“, — לפי הנוסחה השביצרית.

תרגול בדוגית הצלה — הוא סגולה להשארות בחיים, ואחד מ„תסגילי-הקרב“

בשאר ההתמודדויות, בוחרים לפי ערך הכדאיות שבהן, ולפעמים גם מטעמי תעמולה מבוססים — היינו „למתן דחיפה“, לנציגיה של מדינה שהצטרפה זה עתה ל„מועצה-הבינלאומית לאספורט-צבאי“.

לא נרחיב את הדיבור על בחירתם של ענפי-אספורט ועל דרך עריכתם של המפגנים האספורטיביים. רוב הארצות בחרו באותה הנוסחה ההגיונית, המתבטאת בעריכת תחרויות-במדורג („נוסחת-הפירמידה“). בשיטה זו יתכן אמנם, כי יוצר עומס רב מדי על לוח-המפגנים, עקב שילובן של מספר תחרויות זו בזו. הנוסחה הספרדית מהווה פתרון נוח מאוד למצב-ביש זה, — באשר, לפי נוסחה זו אין מתחרים בענפי-אספורט מסוימים, אלא עד לרמת „המרחב“ או לרמתה של „דיביוזה“, רק תחרויות צבאיות ספורות, שבחרו בהן ברוב-שיקול, כגון התמור-דדות-החומש, „גביע מוסקרדו“, קליעה, ריצת-שדה, וסיוף — תמשכנה עד לדרג הגבוה ביותר.

נוסחה זו נראית למוצלחת, ובה ניתן לקבוע בנקל את ענפי-האספורט שיהיו כל שלב משלבי התחרות, על-פי המטרות המבוקשות ועל פי התפתחותם המיוחדת של אותם ענפי-האספורט, בקרב הצבא או המדינה. בדרך זו, רק אותם המפגנים המשמשים גולת-כותרת לאימון הגייסות והמהומים אמצעי-הכנה ישיר להכשרת הלוחם — יגיעו לדרג הכלל-צבאי הלאומי.

פתרון זה יש בו מספר מעלות ברורות, כגון:—

- הרחבת היקף ההתעסקות האספורטיבית, — עם ריבוי האבטומטי של קבוצות הספורטאים בקרב היחידות;
- ריכוז המאמצים בתחרויות התאמנות-גופנית צבאית — ומכאן גם קיומו של סדר העדיפויות הרצוי;
- חסכון ניכר — בזמן ובכסף.

נוסחת ארצות-הברית דומה לנוסחה הספרדית.

הנוסחה הבלגית מכוונת לעבודה „לעומק“, באמצעות תחרויות המוניות, הפתוחות לאנשי-הצבא שמעולם לא עסקו באספורט לפני התגייסם לצבא — וגם לפעולת שיפור ההישגים, בעזרת תחרויות השמורות לאתלטים שזכו לנסיון אספורטיבי, עוד לפני היותם לחיילים.

כן יש לציין את הדירתו המוחלטת של האספורט לחיי החייל, תודות לתחרויות-החובה בענפיה העיקריים של הפעילות האספורטיבית, היינו: התמור-דדות-חומש צבאית, שחיה, ריצת-שדה. התוצאות הן מעודדות מאוד, כפי שמדגימות זאת התופעות הבאות:—

- השתתפות מספר חיילים הולך-ורב בתחרויות ההמוניות;
- התעניינות המפקדים;

- הפיכת התחרויות-ההמוניות לאמצעי תעמולה-צבאית מעולה;
- גילויים של בעלי-כשרונות חדשים.

שאלת ניצולם של "כוכבי"-אספורט

ההשקפה הצרפתית בענין זה, כפי שהוגדרה בהוראה על "הכונת העיסוק באספורט בכוחות-הצבא", נראית כנבונה מאוד:—

"מתוך השאיפה לפתח את "העבודה-לעומק" — בענין החינוך-הגופני — מוטב הוא להמנע, מלכתחילה, מלרכז את כוכבי-האספורט ביחידות-משנה מסוימות; יש לראות כמועיל יותר בשימוש באלופי-האספורט בחיי-הצבא את חיובו של כל אחד מהם, בתור חונך, לשפר את הכשרתם האספורטיבית של חברי-לנשק, המחוננים פחות ממנו — מאשר את הקמתה של מעין "יחידות-אספורטאים", ההופכות ל"אורוות-אספורטאים" ממש, בהן מרוכזים מיטב מומחי-האספורט; הצלחותיהם של אלה, על אף היותן נעימות, אינן משקפות אלא בצורה משובשת מאוד את אותה "העבודה-לעומק" שניתן היה לבצעה".

תכנית-האספורט ורוח-הגייסות

"חיל ללא רוח-רמה — כמוהו כרובה ללא כורים".

כושר גופני מעולה, ובקיאות נאה בתסגילי-הקרב אין בהם עדיין ערובה מוחלטת לטיב הלוחם. כדי להכשיר לוחם אמיתי, נחוצים גם תנאים אחרים — הנובעים מאופיו השכלי והחברתי של הפרט — שלא ניתן לבטאם במונחים פסיים או פיסילוגיים. תנאים אלה הם: המשמעת והרוח-הרמה.

משמעת — ניתן להגדירה כציות-של-חובה למרות חיצונית. היא תנאי-חינוכי ומחלט להשגת פעולה מתואמת מכל הבר-אנשים שהוא.

הרוח-הרמה — ניתן להגדירה כשליטת האדם על התנהגותו האישית. במסיבות חיצוניות הגורמות למתיחות רבה, וכן כציות למרות-פנימית, כלומר לצו הנובע מהחלטת הפרט עצמו.

בסופו של דבר — הרוח הרמה הרי היא משמעת-עצמית. כן משיגה הרוח-הרמה — ויכולתה עולה כאן על זו של המשמעת — אורח-התנהגות שהנו יציב-יותר, ופחות נתון-לתפוקות, מזה המושג ע"י המשמעת. העיסוק באספורט-תחרותי למיניו — תורם תרומה חשובה לכינון הרוח-הרמה ולקיומה.

בשטח זה, השקפתה של אירית הצי-האמריקאי הנה מהפכנית ממש. כדי להבליט את השקפתה זו, מציגה היא, זה-בצד-זה, את התפישה של התעסקות באספורט-בידור לעומת התפישה בה מצדדת אירית-הצי:—

אספורט צבאי חינוכי	אספורט-בידור
משחקים גבריים ומקשיחים	משחקים מבדרים
משחקים במגמה לנצח	משחקים להנאה
הכשרת הלוחם	טיפוחם של רוח-אספורט וחוש חברתי
הכונה בבחירת סוגי-האספורט	גיוון סוגי-האספורט ובחירה חפשית
תאמץ מכסימלי	תאמץ מדוד.

פיקוח רפואי — הכרחי

ההתאמנות-הגופנית והאספורט-הצבאי חדרו לחלוטין, איפוא, לתחומי אימונו של הלוחם.

א. ביישומה של כל הלכתי-יסוד חדשה ומחדשת — יש להמנע מכל הפרזה שהיא. התלהבות מוגזמת עלולה להזיק אף לקידומו של ענין אשר, כשלעצמו, הנו צודק.

ב. על כן, יש צורך בפיקוח על ההתאמנות-הגופנית ועל האספורט-הצבאי. מאידך-גיסא, המאמצים הפיסיים לסוגיהם, שלעתים אף מציגים תביעות קשות לגופו של המתאמן — ובכלל, ההשתתפות בתכנית אספורטיבית — אינם נטולי-השפעה על האורגניזם, והם עשויים להביאו לידי "עודף-התאמנות" או גם לידי החמרתם של מיחושים סמויים.

מוסד הפיקוח על ההתאמנות-הגופנית ועל האספורט-הצבאי יקבע את המטרות הבאות, ויפעיל את האמצעים המתאימים להן:

מטרות	אמצעים
1. קיומו של חינוך-גופני מקיף ומאוזן	שילוב-גומלין בתכניות האימון יחסי מגע נאמן והיעוצות, בקרב חבר החונכים וסגל ההכשרה-הגופנית
2. שילוב-גומלין שלם ביותר בענפיה השונים של ההתאמנות-הגופנית הצבאית	מבחני-בקרה דיווח תלתי-חדשי קורסים
3. קביעת השינויים והשיפורים הנחוצים	חובת השתתפות בהתמודדויות-גופניות צבאיות
4. בדיקת מצבם הגופני של הגייסות	בדיקה רפואית במועדים קבועים שיקוף
5. השגחה ופיקוח על השפעתיה של ההתאמנות-הגופנית על בריאותם של אנשי-הצבא מהם היא נדרשת.	קיום גליון בקורת-רפואית לאספורטאים.

הפיקוח הרפואי על האספורטאים

מעטים הם, יחסית, הצבאות שהקימו מערכת פיקוח-רפואי על האספורטאים. בכל זאת, הננו מוצאים דוגמאות מעניינות לכך בארגנטינה, איטליה, בלגיה, ולזכסמבורג.

האמצעי שמשמשים בו בצבאות אלה, הוא גליון הבקורת-הרפואית לאספורטאים.

הגטיה הנוכחית מכוונת אל המטרות הבאות: — חיפוש אחר צורות-מבחנים לפעולות הגוף השונות, שהשימוש בהם יהיה קל ושהיוו ערך „מודד“ בטוח. „מבחן-מרטינה“ שהיה נהוג בעבר, נתגלה כבלתי-מספיק לגבי אנשים שכבר הגיעו למדרגת התאמנות מסוימת.

בין המבחנים „הפונקציונליים“ שהשביעו-רצון, יש לציין את „מבחן-הצעידה“ הנהוג באוניברסיטת אילינויס, וכן את „מבחן הצעידה בקצב גובר“.

מתן מבנה פשוט יותר לגליון הבקורת-הרפואית לאספורטאי — ע"י השמטת כל אותם הקואופיציאנטים שערכם כ„מודדים“ אינו ודאי, ושהעבודה הנדרשת לקביעתם מצריכה זמן רב.

השלב הראשון בהתאמנות-גופנית צבאית

לשם השוואת-גומלין בין דרכי ההתאמנות-הגופנית הצבאית, הנהוגות בצבאותיהן של הארצות החברות ב„מועצה-הבינלאומית לאספורט-צבאי“ — הגישה בשנת 1951 המשלחת הבלגית לאסיפה-הכללית של „האיגוד-הבינלאומי לאספורט-צבאי“, הצעה לארגונו של קורס שיועד לקצינים שנתמחו במקצוע זה. הצעה זו אושרה במלואה.

הצבא השבדי נאות לאכסן את הקצינים הללו במתקניו הנהדרים של מכון האספורט שבבאון (בקרבת שטוקהולם), ולהעמיד לרשותה של ועדת-הניהול את האמצעים החומריים ההכרחיים.

הקורס הבינלאומי הראשון להתאמנות גופנית צבאית נערך בין ה-17 במאי ועד ל-30 במאי, 1954. הקורס זכה להצלחה ניכרת — מבחינת מספר המשתתפים בו. 54 קצינים, נציגיהם של המשעשרה אומות, נרשמו להשתתף בו.

כל ההוצאות הארגוניות כוסו ע"י „האיגוד-הבינלאומי לאספורט-צבאי“, בעוד שחיל-האוויר של ארה"ב וחיל-האוויר המלכותי הנידרלנדי העמידו, בנדיבות רבה, לרשות המארגנים מטוסי „דקוטה“ להובלתם-באוויר של נציגי הארצות המרוחקות יותר משבדיה — כגון מצרים, סוריה, פורטוגל, תורכיה, ואחרות.

סגל המורים שיקף אף הוא את הרוח המצוינת של שיתוף-פעולה בינלאומי, שהיא נחלת ועד האספורט-הצבאי הבינלאומי.

המנהל הכללי של הקורס היה בלגי, בעוד שחמשה קצינים מארה"ב, דניה, צרפת, ושבדיה נתחלקו בניהול הקורסים העיקריים. חמשה-עשר מרצים — שכל אחד מהם הוא אישיות בעלת-עמדה בשטח ההתאמנות-הגופנית הצבאית בארצותיהם — הציגו, בזה-אחרי-זה, לפני המתכנסים, את התפישות ודרכי-היישום הנהוגות בצבאות השונים, ואת התוצאות שהושגו. נוסף על כך, משך כל ימי הקורס קוימה תערוכה של ספרי הדרכה-צבאיים ושל ספרות מקצועית אחרת, שהופיעו בארצות המשתתפות, בנושא האספורט.

משך חמשה-עשר יום, באוירת-התלהבות הראויה-לציון וברוח-הברות רמה, נערכו בזה-אחרי-זה קורסים שימושיים ועיוניים, לסירוגין, בלויית תרגילי-יום ותרגילי-לילה בחבל-הארץ הסובב.

הקורס זכה לביקורו של ראש-המטה-הכללי השבדי, וכן כיבדוהו בביקוריהם נספחיהם הצבאיים של איטליה, דנמרק ונורבגיה.

התוצאות היו משכנעות. כל אחד מהמשתתפים זכה לשפע לקח — עיוני ושימושי כאחד; לכל משתתף היתה שהות לערוך מחקרים ועיונים השואתיים לגבי השיטות החדשות להתאמנות-גופנית צבאית. אך העיקר הוא ש-54 קצינים, בניהן של המשעשרה אומות שונות, גילו יכולת לחיות בצותא, תוך כדי עבודה פוריה וסיפוק, במשך שבועיים — ואף נוכחו בכך שהנם כולם רוויי אותו אידיאל ואתה אחוה.

מסקנות

נראה, כי הענף הצבאי של ההכשרה-הגופנית נתון עתה בתהליך-התפתחות, שהקיום הבאים אופייניים לו: —

1. ההתאמנות-הגופנית הצבאית הופכת לחלק בלתי-נפרד של אימון הלוחם. אין קיימת עוד הפרדה ברורה בין „אימון הגייסות“ לבין „ההכשרה הגופנית“.
2. פיתוחו של כושר-הסבל-וההתמדה הופך לנושא התעניינות חשוב מצד המפקדות. ההתעניינות בכך נובעת ממידת המיכון הרבה של הכוחות המזוינים. על כן מתחילים עתה להשתמש בדרכים הנהוגות באימון האתלטים גם לשם השגת סגולה זו של כושר-הסבל-וההתמדה.
3. סגולה של ההתאמנות הגופנית לתנאים ודרכיהם של הכוחות המזוינים הביא לידי דרכי-יישום שלה, הפותחות אופקים מושכים ביותר — וזאת במיוחד בחילות האויר.
4. האספורט הצבאי משגשג. אכן, יש הכרח להגבילו לתחומים המתקבלים-

מדף הספרים כללי

Lewis Winant: Firearms Curiose. Arco, 1956, 50s.

המחבר הוא אספן אמריקני שתחביבו כלי-נשק זרים ומוזרים. האוסף שלו, המתואר בספרו, מכיל, בין השאר, אקדחים מותקנים בתוך מזלגות, סכינים וכפות, כלי-אש מותקנים בתוך תיקים, מקלות טיול, אלות שוטרים, פנסים-כיס, מצלמות, שמשיות וכן במקטרת, קסדות, דרבנות וחכות. אחדים מכלי-האש, גדלם אינו עולה על מפתח קטן. ספר מענין לכל; תועלתו רבה במיוחד למחברי עלילות בלשיות למיניהם.

Men at War, An introduction by Ernest Hemingway. Crown Publishers, 1072 pp., \$4.95

קובץ של 82 סיפורי מלחמה נודעים, מאת מחברים כגון הקולונל תיאודור רוזבאלט, סטיפאן קריין, ויקטור הוגו, סיר אדוארד קריזו, וינסטון צ'רצ'יל, רוזיאד קיפלינג, גי דה מופאסאן ורשימה נכבדה נוספת. הקדים הקדמה לקובץ ארנסט האמינגוויי.

Gavin de Beer: Alps and Elephants: Hannibal's March. Geoffrey Bles, London, 1955, 123 pp., Index 10s. 6d.

סיר גאבין מתווה את נתיב מסעותיו של הניבעל תוך כדי הסתמכות «לעתים על עדות מפורשת, לעתים על עדות מרומזת ולעתים על האפשרות הקרובה ביותר».

Great Britain, Ministry of Defence: Statement on Defence, 1955. London: H. M. SO; New-York: British Information Services, 1955. Pl. 30, 1s.

הערכת-המצב השנתית של העתיד, המבוססת על אירועי השנה שעברה. רבת-ערך להיסטוריון המתעניין במלחמה בין גושים.

The National Archives; Material in The National Archives relating to the Middle East, U.S. GPO, Washington, 1955, 96 pp. apply.

מסמך-מראה-מקום, המתאר חומר המצוי לעיון בארכיון הלאומי של ארה"ב על המזרח התיכון, בממשל ומדיניות, יחסים דיפלומטיים, עניני צבא, גיאוגרפיה, עניני כלכלה ותנאים סוציאליים.

History of Military Affairs since The EIGHTEENTH century, with introductions by Gordon D. Turner, Harcourt, Brace & Company, 1956, 738pp., \$7.50,

מהדורה חדשה, ובה תיקונים למהדורת 1953. ספר מכשיר, למועמדי-קצונה, המכיל מבחר מקיף, הכתוב ברובו בידי ברי-סמכא מוכרים.

Col. C. P. Stacey.: Introduction to the Study of Military History. Queens Printers, Ottawa, Canada, 1955, 152 p.p., 50s.

מהדורה רביעית, מורחבת וערוכה מחדש על ידי הקולונל סטאסי, ראש המחלקה להיסטוריה במטה הצבא הקנדי. הספר מיועד בראש וראשונה לאנשי-צבא קנדיים.

על-הדעת, ומעל הכל, יש להעמידו לרשות המטרה הסופית: «הכשרת לוחמים».

5. כן עדים הננו לצמיחתן של צורות התמודדות אספורטיבית בעלות אופי צבאי מובהק, כגון: —

«התמודדות-החומש» לגייסות-היבשה,
«התמודדות-החומש» לחילות-האוויר,
«התמודדות-החומש» לציים.

סולל בונה בע"מ

חיפה

תעשיית אבן וסיד

בע"מ

מספרים:

חצץ בכל הגדלים, חצץ מעורבל, אבני בנין, אבני שפה ודבש לכבישים, סיד רגבים לבנין, סיד לחקלאות, סיד לבריכות דגים, מימת הסידן, שיש מלוטש, חזיתות בתים וחדרי מדרגות, אבני מצבות.

מפעלי אבן, מוצרי שיש ובטון

ת.ד. 22, קרית חיים, טלפון 7171

המשרד הראשי: חיפה, רח' יבנה, בנין סולל בונה

ת.ד. 4854, טלפון 66501.

משרדים: ירושלים, רח' שמאי, בנין גזית

טלפון 5283.

תל-אביב, רח' אלנבי 111

טלפון 6031.

מחלקת השיש: (מפעלי "אבן")

דרך יפו תל-אביב 7

טלפון 67109.

באר-שבע, טלפון 17.

מחצבות אבן ושיש

משרפות סיד משוכללות והדישות ביותר כמורה הקיוב.

מנסרות ומלטשות שיש.

יבשה

Walter Kanitz; *The White Kepi: A Casual History of the French Foreign Legion.* Henry Regnery Company, 1956, 364 pp., \$ 5.00.

ספר הסר-פניות, המתאר את קורות "לגיון הורים" בלי הסממנים, הרגילים בסיפורים על הלגיון הנודע לשם. מגרעתו — מרבה לחזור על הנאמר בו.

Cap. John L. Begley; *So You'r Going in the Army.* Military Service Publishing Company, U.S.A. 171pp. \$1.95.

ספר המיועד להכין את האמריקני הצעיר לשירותו בצבא. כולל ידיעות מועילות ועצות בדבר הסתגלות לחיי הצבא, לחברים חדשים ולאימון הצבאי. גם הורים ונשים ימצאו בו ענין, ובעזרתו ייטיבו להבין את החיים הצפויים לחייל ההדש.

Soldier: *The Memoirs of Matthew B. Ridgway, As told to Harold H. Martin.* Harper & Brothers, 1956, 371 pp., ILL., Index, \$ 5.00.

האוטוביוגרפיה של הגנרל מתיו ב. רידג'וויי אשר נתפרסמה בחלקה בהמשכים שבועון אמריקני; ספר לכל איש-צבא.

□

Samuel Eliot Morison, *The Atlantic Battle Won. X Volume of History of United States Naval Operations in World War II.* Atlantic-Little, Brown & Company, 1956. 399., Ill., Index, \$ 6.00.

הכרך העשירי בסדרתו של המחבר על מבצעי הצי האמריקני במלחמה ה-2. מתוארת בו הבסתן הסופית של הצוללות הגרמניות באוקיאנוס האטלנטי בין מאי 1945 ומאי 1945.

Jan de Hartog; *A Sailors Life.* Harper & Brothers, 1956. 210 pp. ILL., \$ 3.00.

טעמו האמיתי של הים נודף מן הספר, הכתוב בנוסח של עצה לצעיר העומד על סף הצי המסחרי.

אור

Masatako OKumiga ond Jiro Hori Kosni with Martin Caidin *ZERO!* E. P. Dutton & Company, 1956. 424 pp., Index, \$5.00.

מלחמת אווירית-הצי בווירט האוקיאנוס השקט במלחמה ה-2. מנקודת-מבט יפנית. ספר בעל חשיבות ראשונה במעלה לאויראים, ולחוקרי מלחמה ה-2.

 אתא חברה לטקסטיל בע"מ
آنا شركة لتكستيل عمومية الضمان
ATA TEXTILE COMP. LTD.

